

ki stojé na strani njegovem, napolniti državni zbor? Ali ne čuti nemška stranka, da raženj, ki je Hohentwartovo ministerstvo zdaj v pesek vrgel, je tudi proti njej sami obrnjen?

Ko je „Wanderer-jev“ članek potem razložil, da je po tem početji svoboda sama v veliki nevarnosti, ako centralizem v Avstriji pod katero koli krinko do vrhunca pripleza, ker ne bi imel druge pomoči nego sabljo in bajonete, pride do tega, da dokaže, da največo škodo bode trpelo materijalno blagostanje države in blagostanje in sreča vsacega posamesnega človeka. Že — pravi — so se narodi potolažili, misleč, da zdaj vendar enkrat pride mir in ž njim pokoj in red v njihove kočice; — že se je videlo, da se sopet polnijo prazne državne kase; — že se je ažio srebra, ki je kakor môra tlačil vsako podvzetje, boljšati začel; — že se je bližal čas, da bode kmet in rokodelc lože dihal in da se bodo môgli začeti davki nižati, — kar se podere hipoma vse upanje na boljši stan! In čemu? — zato, da bi se sopet tisti skobacali na vrhunec, ki so Avstrijo potèptali v blato.

V tem žalostnem pogledu nas vendar ne zapušča trdna nada, da djanska potreba narodov bode sopet zidala most do boljše prihodnosti, kterege je v valovje trešila trma nemško-magjarska.

Naposled bo vendar-le obveljal glas narodov in ž njim to, kar je njim v prid in kar sami med seboj poravnati hočejo! — —

Tako se glasi tehtni članek „Wanderer-jev“, ki ga je pisala roka možá, ki stoji v „taboru Avstrije“. Mi temu glasu ne dodajamo nič drugega nego to:

Slovenci! ako je treba, da Vas kličemo k novim volitvam, stojite, kakor dozda, kot en mož z nami, in zmaga bo naša — rešili bodemo sami sebe in Avstrijo!

Gospodarske stvari.

Kako se s soljó gospodari v naši Avstriji!

Kakor je znano, prodajala se je poprej v avstrijskem Salzkammertgut-u vsa ona sol, ktera se ni v čiste grude spravila kot sol za živino. Nekteri mešetarji so vendar to živinsko sol čistili in jo potem kot sol za kuho prodajali. Ko je pa vlada to zvedela, ustavila in prepovedala je celo prodajo soli za živino brez vsega premisleka ali odloka, kaj naj bi se ž njo storilo. S prva se je ta sol kupičila na sto in sto tisoče centov v različnih salinah, pa prostora je začelo pomanjkovati — in vendar odloka ni bilo nobenega, kaj naj bi se ž njo počelo, in zdaj — to vemo za gotovo — se je **sto in sto tisoč centov** v reke pomeče, v Ischl-nu, na priliko, v reko Traun! — Zguba, ktero po tem ravnanji gospodarstvo trpi, je ogromna.

Morebiti se bo marsikdo čudil, da se nihče ne oglasi proti takošni, v nebó vpijoči napaki in da ministerstvo kaj tacega prezira.

Temu je treba odgovoriti to-le:

Ministerstvo avstrijsko leta 1868. — ko so Brestel, Giskra in vsi kolovodji nemške klike sedeli v ministerstvu — se je z ogerskim ministerstvom pogodilo zarad samoprodajstva soli. Pogodba med obojima ministerstvoma je bila sklenjena proti temu, da se cena kuhinjske soli pri centu zniža počez za 2 gold. 48 kr., živinska sol pa da se ne nareja in ne prodaja več, in to zato ne, ker se živinska sol kupuje namesti bele kuhinjske in to — je reklo ministerstvo — je na škodo državni kasi. — To je bistvo te nesrečne ministerske pogodbe, ktera je 6. maja 1868. leta prišla na obravnavo zbornici poslancev na Dunaji.

Pri tej obravnavi so se sicer oglasili prav krepko nekteri poslanci za to, da bi na prid živinoreji in po njej na prid kmetijstvu in narodnemu gospodarstvu sploh ostala živinska sol, — tožilo se je, da zdaj moramo mi plesati v vsem, kakor nam Magjar gode, da Avstrija bode prva, ki bo odstranila živinsko sol, in to za tega del, ker Magjar tako hoče, — da že leta 1848. so, kakor je Greuter rekel, Tirolci nadvojvodo Janeza le za 3 reči prosili: soli za našo živino, manj uradnikov, pa tobaka za nas — al vsi ti govori bili so bob v steno! Če siromaški ljudje so kupovali živinsko sol, da so jo sami vživali, je to žalostno znamenje, da je revščina sèm ter tjè tolika,

da marsikdo še groša nima v žepu, da bi se kupil bele soli. — Večina dunajskih poslancev je v zboru potegnila z Magjari — in — odstranila se je živinska sol!

Pogodba je po takem sklepu veljavna in ostane tako dolgo veljavna, dokler ne bode te pogodbe konec — menda leta 1878. Če se tudi kak deželni zbor potegne za živinsko sol, dá se mu odgovor na Dunaji: „ne moremo, ker smo na ogersko pogodbo vezani“.

Tako se po Beustu skovani ogerski dvalizem kaže pogubiven tudi kmetijstvu našemu. Bog pomagaj!

Gospodarske skušnje.

* Gotovo pomoč zatreti silno škodljivo predenico na deteljiščih — svetuje oskrbnik grajščine Lichtenstein gosp. Pfaffrath. On pravi tako-le: na tista mesta deteljišča, kjer se zapreduje predenica in še več okoli njih nasuj za pol čevlja na debelo komposta (mešane zemlje) ali pa druge rahle prsti. Pod tem nasipom pogine ta škodljivi plevel popolnoma.

* Da zajec ne gloda dreves — jih mažejo nekteri s smolnjakom, ki pa drevju škoduje. Neki kmetovalec nasvetuje za to druga dva pomočka, ktera drevesom ne škodujeta, pa zajce od njih odvračata, in ta sta: namaži drevó z mešanico, ki si jo naredil iz krvi in žganega apna, ali pa z mešanico iz masla, saj in spiritus-a.

O razorih ali razgonih za odtekanje vode na njivah.

Priobčil Fr. Schollmayr.

„Kakoršni razori, takošen kmet“.

Že je njiva od vseh strani z brano lepo prevlečena, z valom povaljena in tudi z grabljami čisto iztrebljena in primerno poravnana, — že preprega hlapec konje v oralno drevo, a kmetič, ki se mu vidi, da se je pri svojem trudapolnem in težavnem delu že precej postaral, stoji še vedno premišljeva pred svojo vkusno priravnano njivo, ki ga je stala mnogo stroškov, dela in časa, predno jo je djal v takov stan, v kakoršnem se zdaj nahaja. Pa le pogledjmo našega kmetiča; še ni zadovoljen s tem, in na obrazu se mu lahko bere, da še ni vse v popolnem in pravem redu, v kakoršnem bi moralo biti.

Še čaka njegovih rok sila važno delo, in to je, da zgornjo površno prst svoje njive dene na suho, da mu je preobilna mokrota ne izluži, okisa in poplavi,